

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงได้ถือว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายหลักที่สำคัญประการหนึ่ง จึงได้พยายามจัดวางมาตรการและกระบวนการที่ถูกต้องในการวางแผนดำเนินงาน เพื่อขยายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กว้างขวางทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากยิ่งขึ้นในอนาคต

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในแง่ของมลภาวะต่าง ๆ ทั้งที่สามารถมองเห็นได้ และมองไม่เห็นไม่ได้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น มลภาวะที่เป็นสารปนเปื้อน และมลภาวะประเภทขยะในแม่น้ำแควน้อย ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจก่อให้เกิดผลกระทบกลับมาสู่ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ได้ การที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้เข้าไปถึงที่บริเวณพื้นที่ใด ๆ ที่มีชุมชนอาศัยอยู่ การร่วมมือของรัฐกับชุมชน ผู้ประกอบการกับชุมชน และรัฐกับผู้ประกอบการจึงเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นเพื่อดูแลวัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งต่าง ๆ ที่ดั้งเดิมเป็นของชุมชนไม่ให้สูญหายไป ซึ่งผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เข้าไปในพื้นที่ของชุมชน อาจก่อให้เกิดผลกระทบทั้งแง่บวกและแง่ลบ เช่น ก่อให้เกิดการหลงใหลด้านความเจริญเข้าไปสู่พื้นที่มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมของชาวบ้านในพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงของภูมิประเทศ และการประกอบอาชีพของชาวบ้านในแต่ละชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนทั้งในแง่ของเศรษฐกิจ สังคม และการดำเนินชีวิตได้

กาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันตกของประเทศไทย ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง เนื่องจากอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ อันได้แก่ภูเขา ป่า น้ำตก ถ้ำ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ยุคสมัยทวารวดี และลพบุรี และประวัติศาสตร์สมัยใหม่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งก็คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ทำให้กาญจนบุรีมีชื่อเสียงปรากฏไปทั่วโลก ระดับความนิยมของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี นับว่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันตกของประเทศไทย ศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวที่ได้เปรียบของจังหวัดกาญจนบุรี ยังได้รับการคาดหมายให้เป็นส่วนหนึ่ง ในฐานะพื้นที่ประเภทสันทนาการ (Recreation) ของกรุงเทพมหานครฯและปริมณฑลอีกด้วย

(แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี, 2527) ความได้เปรียบในด้านระยะทางซึ่งไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ตลอดจนความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ทำให้จังหวัดกาญจนบุรีมีความน่าสนใจและมีโอกาสในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สูง

ในจังหวัดกาญจนบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามเช่น น้ำตก ถ้ำ ภูเขา และอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ เป็นสิ่งหนึ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวมาก นอกจากนี้แม่น้ำสายสำคัญต่างๆ เช่น แม่น้ำแควน้อย (แม่น้ำไทรโยค) แม่น้ำแควใหญ่ (แม่น้ำศรีสวัสดิ์) และแม่น้ำกลองยังเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญอันเป็นแหล่งเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรีอีกด้วย

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีที่จำเป็นต้องอาศัยแหล่งธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ แม่น้ำสายสำคัญต่างๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทแพ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี มีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ และเป็นเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัด (วิบูลย์ วงศ์กุลธนกิจ, 2538)

ปัจจุบันพบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องอาศัยแหล่งธรรมชาติได้มีการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น การพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวนี้ก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเดิม และมีส่วนที่ทำให้แหล่งน้ำธรรมชาติหรือแม่น้ำสายสำคัญในจังหวัด เกิดสภาพปัญหาและความเสื่อมโทรมอันเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวโดยคำนึงเฉพาะคุณค่าด้านเศรษฐกิจ (วิบูลย์ วงศ์กุลธนกิจ, 2538)

จากการศึกษา สภาพโดยทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการบริการโดยประเมินสภาพปัญหาจากการสอบถามนักท่องเที่ยว การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการพบว่า ร้อยละ 95 ของนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์เดิม เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด รองลงมาได้แก่ เสี่ยงรบกวน น้ำเสีย การจอดแพ และปัญหาด้านกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำเสียที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง และปัญหาน้ำเสียจากอุตสาหกรรม และการเกษตรที่ปนเปื้อนด้วยสารเคมี หรือยากำจัดศัตรูพืช โดยไม่ผ่านการบำบัดในเบื้องต้น ทำให้น้ำในแม่น้ำน้ำเสีย (แผนปฏิบัติการและจัดลำดับความสำคัญการลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี , 2539) นอกจากนี้ ปัญหาน้ำหลาก น้ำไหลบ่าหน้าดิน น้ำท่วม และน้ำแล้งยังเป็นปัญหาทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในบริเวณลุ่มน้ำสายสำคัญทั้ง 4 สาย ซึ่งเป็นปัญหาที่น่าวิตกอย่างยิ่งในจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดใกล้เคียงได้

ในกรณีของแม่น้ำแควน้อย เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่อุดมสมบูรณ์ และเต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวมากมายทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อาทิ น้ำตกโทรโยคน้อย น้ำตกโทรโยคใหญ่ ช่องเขาขาด ทางรถไฟสายมรณะ เขื่อนเขาแหลม (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นเขื่อนวชิราลงกรณ์ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2544) แพพัก และรีสอร์ท อีกทั้งยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำมากมาย เช่น ล่องแพ ล่องแก่ง และล่องเรือ

ปัจจุบันพบว่ามีความเสื่อมโทรมทางธรรมชาติเกิดขึ้นบริเวณป่าไม้สองฝั่งลำน้ำ และบริเวณใกล้เคียงกับแพอาหาร – คาราโอเกะ รีสอร์ท และสถานที่ท่องเที่ยว อีกทั้งชุมชนก็มีการทิ้งขยะลงสู่แม่น้ำสายนี้ และการทำเหมืองแร่ตะกั่วในอำเภอสังขละบุรี ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อสารปนเปื้อนประเภทโลหะหนักเจือปนอยู่ในลำน้ำสายนี้ จนอาจเป็นปัญหาต่อสุขภาพของชาวบ้าน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และความสวยงามของลำน้ำสายนี้ และสืบทอดลงสู่แม่น้ำกลองต่อไป

จากงานวิจัยของวิบูลย์ วงศ์ธนกิจ (2538) พบว่า ส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการพัฒนาที่ไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม และมีระดับการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่ธรรมชาติที่สมควรแก่การอนุรักษ์ จากแนวคิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ระบุว่า การท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งการเดินทาง นั้นเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรจะต้องศึกษาถึงผลของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อย ที่อาจส่งผลกระทบต่อย้อนกลับสู่การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีเอง และ ชุมชนในบริเวณใกล้เคียง โดยศึกษาถึงประเด็นด้านมลภาวะ และระดับน้ำถึงผลกระทบและสาเหตุของมลภาวะ และปรากฏการณ์เกี่ยวกับระดับน้ำที่เกิดขึ้นในแม่น้ำแควน้อย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสาเหตุ และผลกระทบของสภาพของแม่น้ำแควน้อยกับการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี

1.1. เพื่อศึกษา สาเหตุ และผลกระทบของมลภาวะของน้ำในแม่น้ำแควน้อยกับการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

1.2. เพื่อศึกษา สภาพน้ำหลาก น้ำท่วมและผลกระทบของน้ำหลากในแม่น้ำแควน้อยกับการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

1.3. เพื่อศึกษา สาเหตุ และผลกระทบของระดับน้ำในแม่น้ำแควน้อยกับการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการวางแผนและจัดการสิ่งแวดล้อมของลำน้ำ และการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

1.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

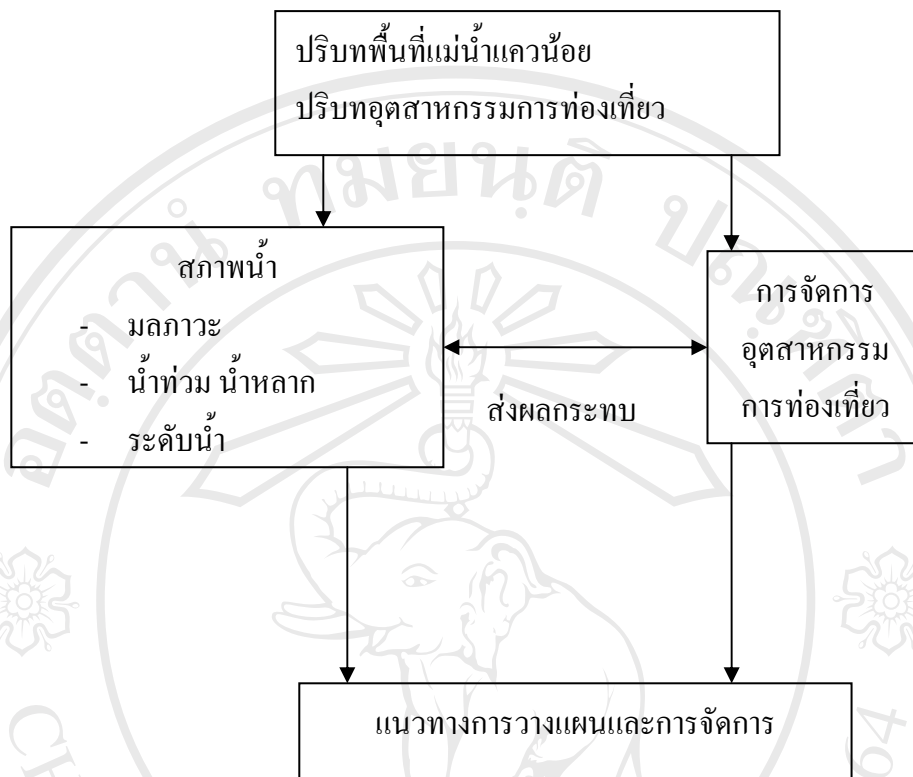
ในการศึกษาสภาพน้ำในลำน้ำที่มีผลต่อการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในจังหวัดกาญจนบุรีนั้น มีกรอบแนวคิด เพื่อที่จะตอบคำถามการศึกษาโดยอาศัยฐานคิดสำคัญๆ หลายแนวคิด โดยใช้แนวคิดเกี่ยวบริบทเดิมของพื้นที่ (แนวคิดเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี และลำน้ำแควน้อย) โดยพิจารณาในพื้นที่ส่วนที่อยู่ในขอบเขตพื้นที่ศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านชุมชนในพื้นที่ ด้านธรรมชาติของแม่น้ำแควน้อย และด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ใช้แนวคิดทฤษฎี อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และ ศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในจังหวัดกาญจนบุรี มาวิเคราะห์จะทำให้ทราบถึงกลุ่มตัวอย่าง แหล่งข้อมูล และพื้นที่ในการศึกษา

แนวคิดทฤษฎีทางด้าน ชลศาสตร์ และ อุทกศาสตร์เพื่อหาสาเหตุของการเพิ่ม – ลดของระดับน้ำในลำน้ำที่ศึกษา ทำให้เราทราบถึงปัญหาเพิ่มเติม แนวของคำถามการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ

ใช้แนวคิดทฤษฎีด้านมลภาวะ ศึกษาถึงที่มาของมลภาวะในแม่น้ำแควน้อย ในส่วนนี้ทำให้เราทราบแหล่งข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม แล้วแนวคิดมาใช้เป็นแนวการตั้งคำถามการสัมภาษณ์ได้อย่างมีระบบ

ศึกษาหาแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และประสบการณ์เพิ่มเติมในพื้นที่ศึกษาแล้วนำมาใช้ร่วมกันในการวิเคราะห์สร้างคำถาม แนวคำถามที่เหมาะสมที่จะตอบคำถามงานวิจัยถึงผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่มีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเอง และชุมชน

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “สภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อยกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี” เป็นการศึกษาถึงผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออันกกลับสู่การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีเอง และชุมชนในบริเวณใกล้เคียง การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ จากการสังเกต และสัมภาษณ์ตัวแทนของชุมชน ชาวบ้าน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยอ้อม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง อีกทั้งพนักงานและหัวหน้าขององค์กรของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ประกอบกัน ซึ่งได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2547 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เพื่อให้การศึกษาคลอบคลุมและกระจ่างชัด ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดให้มีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1.4.1 ขอบเขตพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ใช้พื้นที่ศึกษา คือ ตลอดบริเวณลุ่มแม่น้ำแควน้อย ในจังหวัดกาญจนบุรี ตั้งแต่เขตอำเภอสังขละบุรีที่เป็นส่วนของต้นน้ำอันเป็นจุดกำเนิดของแม่น้ำแควน้อย อำเภอทองผาภูมิที่มีเขื่อนวชิราลงกรณ์ปิดกั้นกระแสน้ำในแม่น้ำแควน้อยเพื่อการชลประทาน และการสร้างกระแสไฟฟ้า อำเภอไทรโยคเป็นบริเวณที่มีการท่องเที่ยวอย่างหนาแน่น จนถึงอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี อันเป็นส่วนที่แม่น้ำแควน้อยไหลรวมกับแม่น้ำแควใหญ่กลายเป็นแม่น้ำแม่กลอง

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง “สภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อยกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี” เป็นการศึกษาถึงผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อย ที่อาจส่งผลกระทบต่ออันกกลับสู่การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีเอง และ ชุมชนในบริเวณใกล้เคียง ได้เน้นศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

1) สภาพทั่วไปของแม่น้ำแควน้อย

ผู้ศึกษาได้เข้าไปศึกษาถึงสภาพโดยทั่วไปของแม่น้ำแควน้อย ในด้านต่าง ๆ ทั้งเชิงการท่องเที่ยว เชิงการประโชชนน้ำใช้สอยจากลำน้ำของชาวบ้าน และการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอยของ

ชาวบ้านริมสองฝั่งแม่น้ำแควน้อย อีกทั้งศึกษาถึงปัญหาอันเนื่องมาจากแม่น้ำแควน้อยที่ชาวบ้านในพื้นที่ได้พบ เพื่อนำมาประกอบกับการอภิปรายผลการศึกษาต่อไป

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับน้ำในลำน้ำ

การล่องแพ แพอาหาร แพคาราโอเกะ แพพัก แพกิจกรรม ทิวทัศน์ของน้ำ การเดินทางข้าม – ผ่านลำน้ำ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวในลำน้ำที่ผู้ศึกษาได้เข้าไปสำรวจในพื้นที่ต่าง ๆ ของแม่น้ำแควน้อยทั้งในเชิงบริบทของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแม่น้ำ เช่นลักษณะการดำเนินกิจกรรม พื้นที่บริเวณที่มีการดำเนินกิจกรรม ระยะเวลาและช่วงเวลาที่มีการดำเนินกิจกรรม เป็นต้น และในเชิงสาเหตุ และผลกระทบของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อย ซึ่งอาจส่งผลกระทบกลับสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวในแม่น้ำแควน้อยเอง

3) สภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อย

ผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาสภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อยออกเป็น 3 หมวดใหญ่ ๆ ได้แก่ มลภาวะในแม่น้ำแควน้อย สภาพน้ำหลากในแม่น้ำแควน้อย สภาพน้ำท่วมและระดับน้ำในแม่น้ำแควน้อย

ทั้งนี้ในการศึกษามลภาวะในแม่น้ำแควน้อยผู้ศึกษาได้เน้นศึกษาเรื่องของ สารเคมีปนเปื้อน ขยะและสิ่งปฏิกูลอันเนื่องมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และชุมชนในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นจะส่งผลกระทบต่อชุมชนในบริเวณใกล้เคียงเป็นหลัก ทั้งคุณภาพ และท้ายที่สุดก็ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเอง

ในการศึกษาสภาพน้ำหลากในแม่น้ำแควน้อยนั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงสาเหตุผลสภาพน้ำหลากที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่นจากฤดู ปริมาณน้ำฝน ความสามารถในการกักเก็บน้ำฝนของเขื่อน และผิวดินบริเวณต้นน้ำ ซึ่งสภาพน้ำหลากในแม่น้ำแควน้อยจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่บริเวณชุมชนใกล้เคียง สภาพน้ำของแม่น้ำแควน้อยเอง และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณริมแม่น้ำแควน้อยต่อไป

ในการศึกษาสภาพน้ำท่วมและระดับน้ำในแม่น้ำแควน้อยนั้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงปัญหาน้ำท่วม และระดับน้ำถึงสาเหตุที่อาจมีสาเหตุมาจากความสามารถในการกักเก็บน้ำฝนของเขื่อน และผิวดินที่บริเวณต้นน้ำ ปริมาณน้ำฝน และฤดูกาล ทั้งนี้สภาพน้ำท่วม และระดับน้ำในแม่น้ำแควน้อยนั้นสามารถส่งผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่ สภาพน้ำในแม่น้ำแควน้อย และจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในบริเวณแม่น้ำแควน้อยได้ในที่สุด

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่น ๆ เป็นการชั่วคราว ซึ่งเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ โดยต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทอันได้แก่ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงเช่น ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร และภัตตาคาร และธุรกิจการจัดนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรงได้แก่ บริการ (Service) ต่าง ๆ รวมทั้งความสะดวกสบายตลอดการเดินทางท่องเที่ยว กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อมได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าหัตถกรรมต่าง ๆ เป็นต้น วัตถุประสงค์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวคือ ความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน

มลภาวะของน้ำ หมายถึง น้ำที่มีคุณสมบัติเปลี่ยนไปจากสภาพที่เป็นอยู่เดิมตามธรรมชาติ ทั้งนี้เนื่องจากมีสิ่งแปลกปลอมเจือปนอยู่ ทำให้คุณภาพเสื่อมโทรมลงจนไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ตามธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม หรือทำให้เกิดอันตรายและเป็นผลเสียต่อสุขภาพ ทรัพย์สิน รวมทั้งการใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

สภาพน้ำหลาก หมายถึง น้ำที่ไหลบ่าหน้าดิน สภาพของน้ำที่ไหลบ่าอย่างรวดเร็ว ซึ่งโดยสภาพของน้ำหลากส่วนใหญ่แล้ว จะพัดพาดินตะกอน และหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ที่เต็มไปด้วยสารอาหารของพืชไปกับสายน้ำ

น้ำท่วม หมายถึง สภาพของน้ำในลำน้ำที่มีระดับน้ำมากกว่าระดับน้ำปกติ จนเป็นผลให้เกิดเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดลอม เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งโดยมากจะเกิดขึ้นหลังจากน้ำหลากลงในแหล่งน้ำ

ระดับน้ำ หมายถึง สภาพของน้ำในลำน้ำที่มีระดับน้ำสูง หรือต่ำกว่าระดับน้ำปกติ จนเป็นผลให้ประชาชน ชุมชนโดยรอบต้องพบกับปัญหา

ทัศนียภาพ หมายถึง ทิวทัศน์ความสวยงามเนื่องด้วยความกลมกลืนของลำน้ำแควน้อย กับสภาพธรรมชาติบนสองฝั่งแม่น้ำแคว

ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของกิจการซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะหมายถึงผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หรือ ผู้ประกอบการร้านค้า ก็จะหมายถึงเจ้าของกิจการร้านค้า ผู้ประกอบการรีสอร์ท ที่พัก ก็จะหมายถึงเจ้าของกิจการ รีสอร์ท ที่พัก เป็นต้น